

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН
КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ ЛІНГВІСТИКИ**

Мар'яна ТОМЕНЧУК

ПРИКЛАДНА ЛІНГВІСТИКА

Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни
«Корпусна лінгвістика» для студентів освітньо-професійної
програми «Прикладна лінгвістика»
галузі знань 03 Гуманітарні науки,
спеціальності 035 Філологія,
спеціалізації 035.10 Прикладна лінгвістика

Затверджено

*на засіданні кафедри прикладної
лінгвістики*

Протокол №8 від 30 червня 2023 р.

Ужгород 2023

Методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни «Корпусна лінгвістика» для здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем спеціальності 035.10 Філологія. Прикладна лінгвістика / Укладач: М.В.Томенчук. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2023. 29 с.

Зміст методичних рекомендацій відповідає навчальному плану спеціальності 035.10 Філологія. Прикладна лінгвістика та робочій програмі з дисципліни «Корпусна лінгвістика». Згідно тем, включених до курсу навчальної дисципліни сформовано тематику лекційного курсу, практичних занять з метою закріплення здобувачами теоретичних знань, одержаних на лекційних заняттях чи в результаті самостійного вивчення необхідного матеріалу і одержання практичних навичок. Завдання до практичних робіт розроблені з метою формування професійних компетентностей і вдосконалення у здобувачів вищої освіти знань, умінь та навичок із дисципліни «Корпусна лінгвістика».

Укладач: Томенчук Мар'яна Василівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Рецензент: Девіцька Антоніна Ігорівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри прикладної лінгвістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Затверджено на засіданні кафедри прикладної лінгвістики ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (протокол 8 від 30 червня 2023 р.)

Схвалено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин (протокол 10 від 30 червня 2023 р.)

© Томенчук М.В., 2023

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023

ЗМІСТ

1.	Опис навчальної дисципліни «Корпусна лінгвістика»	4
2.	Мета, компетентності та очікувані результати дисципліни	4
3.	Структура навчальної дисципліни	7
4.	Тематичний план лекцій	8
5.	Плани практичних занять	11
6.	Самостійна робота здобувачів	16
7.	Засоби і методи контролю	18
8.	Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів.	18
9.	Теми для написання рефератів/презентацій	22
10.	Академічна доброчесність	23
11.	Орієнтовний перелік питань для підготовки до екзамену	24
12.	Список рекомендованих джерел	26

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 4	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120	1	1
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 5,5	2	2
	Лекції:	
	22	10
	Практичні (семінарські):	
	20	2
Вид підсумкового контролю : екзамен Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	78	108

2. МЕТА, КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДИСЦИПЛІНИ

«Корпусна лінгвістика» - це початкова дисципліна, яка належить до циклу професійно-наукових дисциплін і є важливою у професійній підготовці фахівців зі спеціальної освіти.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Корпусна лінгвістика» є ознайомлення студентів із базовими поняттями корпусної лінгвістики, охарактеризувати її мету та завдання, описати методи дослідження в цій галузі, представити основи корпусних технологій та показати теоретичне й практичне значення корпусів для проведення наукових досліджень в галузі лінгвістики.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Корпусна лінгвістика» є:

- ознайомити студентів із предметом, завданнями, методами, понятійним (термінологічним) апаратом корпусної лінгвістики;
- ознайомити студентів з типологією корпусів, а також з наявними мовними та дослідницькими корпусами англійської та інших мов і паралельними (двомовними) корпусами;
- сформувати знання про комп'ютерний інструментарій корпусної лінгвістики (корпусні менеджери, програми-конкорданси тощо);
- надати студентам первинне уявлення про можливі застосування корпусів у лінгвістичних дослідженнях.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- Вміння здійснювати аналіз та обробку корпусів текстів, створювати їх та робити розмітку.
- Здатність проектувати словникові бази даних різних типів на основі сучасних комп'ютерних технологій, укладання словників, створювати інформаційний текст у вигляді довідкового матеріалу.

Відповідно до освітньої програми «Філологія. Прикладна лінгвістика»,

вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.	02
Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.	03
Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення лінгвістики, прикладної лінгвістики та перекладознавства, тенденцій і перспектив розвитку систем штучного інтелекту; принципи побудови та технологію розробки систем штучного інтелекту; моделей обробки та подання знань.	08
Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.	09

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «**Корпусна лінгвістика**»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням	11

доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.	
Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.	14
Вміння здійснювати лінгвістичний аналіз корпусів текстів, їх обробку, створення та розмітку.	22
Реалізувати знання з комп'ютерної лексикографії та лінгвістики, укладати електронні словники, створювати бази даних.	23

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Форма навчання:						
	денна			заочна			
	Усього д/з	у тому числі					
лекції		практичні	самостійна робота	лекції	практичні	самостійна робота	
1-й семестр							
Модуль 1							
Тема 1. Introducing Corpus Linguistics.	12/12	2	2	8	1	0,5	10,5
Тема 2. Types of Corpora	12/12	2	2	8	1	0,5	10,5
Тема 3. Counting, calculating and annotating in corpus linguistics.	12/12	2	2	8	1	0,5	10,5
Тема 4. How lexicographers use corpora.	12/12	2	2	8	1	0,5	10,5
Тема 5. Checking collocations and colligations.	12/12	2	2	8	1		11
Тема 6. Phraseology and Corpora.	12/12	2	2	8	1		11
Тема 7. Using corpora in the study of metaphor.	12/12	2	2	8	1		11
Тема 8. Using corpora in the study of grammar.	12/12	2	2	8	1		11
Тема 9. Language change and corpus.	11/11	2	2	7	1		10

Тема 10. Compiling corpora.	11/11	2	2	7	1		10
		20	20	78	10	2	78
Модульна контрольна робота	2	2					2
Разом за модуль	120	22	16	78	10	2	108

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

ЛЕКЦІЯ 1

Introducing Corpus Linguistics

1. Introducing corpus linguistics
2. The professor's shoeboxes
3. The tape-recorder and the computer
4. What can we get out of corpora?
5. Criticism from armchair linguists

Література до теми: основна література (далі – ОЛ): 3; 4; 6; 7; 9; допоміжна література (далі – ДЛ): 3; 4; 6; 8; 12-14; інтернет джерела (далі – ІД): 1; 2; 7.

ЛЕКЦІЯ 2

Types of Corpora

1. Spoken corpora
2. General corpora
3. Specialised corpora
4. Historical (diachronic) corpora
5. Parallel and multilingual corpora
6. Dictionaries and text archives as corpora
7. Very large and quite small corpora

Література до теми: ОЛ: 3; 4; 6; 7; 9; ДЛ: 3; 4; 6; 8; 12-14; ІД: 1; 2; 7.

ЛЕКЦІЯ 3

Counting, Calculating and Annotating in Corpus Linguistics

1. Qualitative and quantitative method
2. Frequency
3. Comparing frequencies
4. Distribution in the corpus
5. Using percentages and normalising
6. Representativity
7. Corpus annotation

Література до теми: ОЛ: 3; 5; 6; 8; ДЛ: 6; 8; 10; 11; ІД: 1; 2.

ЛЕКЦІЯ 4

How Lexicographers Use Corpora

1. The role of the lexicon in language
2. The meaning of words
3. Semantic preference, semantic prosody and evaluation
4. How words change in frequency over time
5. How words spread between varieties of English
6. How authors use words

Література до теми: ОЛ: 3; 5; 6; 9; ДЛ: 2; 5; 6; 11; ІД: 1-3; 6; 9.

ЛЕКЦІЯ 5

Checking Collocations and Colligations

1. Two types of collocations
2. Collocations in a window
3. Adjacent collocations
4. Colligations

Література до теми: ОЛ: 3; 5; 6; ДЛ: 4; 8; 11; 18; ІД: 1; 2.

ЛЕКЦІЯ 6

Phraseology and Corpora

1. Phraseology
2. Idioms
3. Recurrent phrases
4. A literary application: Dickens' recurrent long phrases

Література до теми: ОЛ: 3; 6; 8; ДЛ: 15; 16; ІД: 6; 9.

ЛЕКЦІЯ 7

Using Corpora in the Study of Metaphor

1. Metaphor
2. Metonymy
3. Starting with the source domain
4. Starting with the target domain
5. Starting from manual analysis

Література до теми: ОЛ: 3; 4; 6; 9; ДЛ: 3; 4; 6; 8; 9; 18; ІД: 1; 2.

ЛЕКЦІЯ 8

Using Corpora in the Study of Grammar

1. Who and whom
2. Get-passives
3. Adjective complementation
4. Prepositional gerund or directly linked gerund
5. Using a parsed corpus: passives revisited

Література до теми: ОЛ: 3; 5-7; 9; ДЛ: 2; 6; 7; 17; ІД: 1; 2; 9.

ЛЕКЦІЯ 9

Language Change and Corpus

1. What is likely happening with *likely*
2. Grammaticalisation: The history of *beside(s)*

3. The *OED* as Corpus: Starting to say *start to* and *start V-ing*
4. Sociolinguistic explanations of language change: The rise of third person singular
-s

Література до теми: ОЛ: 3-6; 8; ДЛ: 2; 6; 7; 12; 13; 17; ІД: 1; 2; 9.

ЛЕКЦІЯ 10

Compiling Corpora

1. The web as a corpus
2. Using commercial search engines for linguistic research
3. Web genres and compiling corpora from the web

Література до теми: ОЛ: 3; 4; 6; 8; ДЛ: 3; 5; 9; 10; ІД: 7; 8.

5. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття №1

Theme: **The advantages of corpus linguistics.**

Aim: to investigate the numerous advantages and practical applications of corpus linguistics as a powerful methodology in linguistic analysis.

I. Questions to discuss:

1. Corpus linguistics and its significance
2. The interdisciplinary nature of corpus linguistics
3. The practical applications of corpus linguistics
4. Corpus linguistics and development of language technologies

II. Practical tasks: ОЛ: Unit 1: study questions, corpus exercises

Література: ОЛ: 3; 5; 6; ДЛ: 3; 5; 6; 9; 12; ІД: 4; 9; 10.

Практичне заняття №2

Theme: **Concordances and frequency**

Aim: to explore the fundamental concepts of concordances and frequency analysis in linguistics; to define the core principles, methods, and practical applications of concordances and frequency analysis.

I. Questions to discuss:

1. Concordance Principles
2. The concept of frequency analysis
3. How concordances and frequency analysis can improve language proficiency
4. Lemmatising

II. Practical tasks: ОЛ: Unit 2: study questions, corpus exercises

Література: ОЛ: 3; 6; 8; ДЛ: 4; 8; 10; 14; ІД: 1; 2.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №3

Theme: **Corpus-driven, corpus-based, corpus-aided/corpus-supported approaches to the usage of corpora.**

Aim: to develop advanced proficiency in utilizing corpora as essential tools in linguistic analysis and research; to learn to distinguish between and effectively applying corpus-driven, corpus-based, and corpus-aided/corpus-supported approaches to explore linguistic patterns, test hypotheses, and contribute to the evolving landscape of linguistic knowledge.

I. Questions to discuss:

1. Distinguish between corpus approaches to the usage of corpora
2. Applying corpus approaches across diverse linguistic subfields
3. The role of corpora in aiding or supporting linguistic research
4. Practical application of approaches

II. Practical tasks: ОЛ: Unit 2: study questions, corpus exercises

Література: ОЛ: 3; 6; 8; 9; ДЛ: 3; 5; 6; 9; 12; ІД: 1; 2; 9; 10.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №4

Theme: **Types of corpora. BNC.**

Aim: to introduce different types of corpora in linguistics and specifically explore the British National Corpus (BNC) as a valuable linguistic resource.

I. Questions to discuss:

1. How corpora are used for linguistic research and analysis?

2. The concept of the main types of corpora
3. The application of the main types of corpora
4. What is BNC?
5. Composition of the BNC

II. Practical tasks: ОЛ: Unit 1.6: study questions, corpus exercises

Література: ОЛ: 3; 5-7; ДЛ: 3; 4; 6; 8; ІД: 1; 2.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №5

Theme: **Comparing frequencies.**

Aim: to develop the skills and understanding required to effectively compare and analyze the frequencies of linguistic elements within different corpora or subcorpora.

I. Questions to discuss:

1. The concept of frequency in corpora
2. Ways of representing frequencies
3. Chi square test
4. The importance of frequency normalization

II. Practical tasks: ОЛ: Unit 2.3: study questions, corpus exercises

Література: ОЛ: 3; 5; 6; 9; ДЛ: 4; 8-10; ІД: 1; 2.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №6

Theme: **Looking for lexis. Finding phrases**

Aim: to explore the linguistic aspects related to lexis and phrases in language, ranging from the foundational role of the lexicon to the nuanced meaning of words.

I. Questions to discuss:

1. The role of the lexicon in language
2. The meaning of words
3. Semantic preference, semantic prosody and evaluation
4. The colloquialisation of English
5. The importance of phrases for language processing
6. A literary application: Dickens' recurrent long phrases

II. Practical tasks: ОЛ: Unit 3 – 5: study questions, corpus exercises

Література: ОЛ: 3; 4; 6; 8; 9; ДЛ: 2; 4; 6; 13; 18; ІД: 1; 2; 9.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №7

Theme: **Types of collocations and colligations.**

Aim: to provide students with a comprehensive understanding of the distinct categories of collocations, specifically focusing on two main types; to explore the concept of colligations, gaining the ability to identify and analyze these patterns of word associations.

I. Questions to discuss:

1. Differentiating between two categories of collocations
2. Understanding collocations within a specified context or range
3. Examining collocations that involve words located side by side
4. Investigating colligations as systematic word associations

II. Practical tasks: ОЛ: Unit 4: study questions, corpus exercises

Література: ОЛ: 3; 5; 6; ДЛ: 4; 8; 11; 18; ІД: 1; 2.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №8

Theme: **Sociolinguistic explanations of language change**

Aim: to provide a comprehensive understanding of sociolinguistics as a crucial framework for explaining the multifaceted dynamics of language change within social, cultural, and historical contexts.

I. Questions to discuss:

1. The concept of language variation
2. Factors that influence language variation and contribute to language change
3. How language evolves over time
4. The impact of language contact on language change processes
5. Social stratification

II. Practical tasks: ОЛ: Unit 9: study questions, corpus exercises

Література: ОЛ: 3-6; 8; ДЛ: 2; 6; 7; 12; 13; 17; ІД: 1; 2; 9.

Практичне заняття №9

Theme: **Parsed corpus**

Aim: to clarify the concept and utility of parsed corpora in linguistics and language analysis; to recognize the value of parsed corpora in providing linguists and researchers with detailed linguistic information

I. Questions to discuss:

1. How parsed corpus differs from other types of linguistic corpora
2. Practical applications of parsed corpora
3. How to access and utilize parsed data for linguistic research
4. The main advantages and disadvantages of parsed corpus

II. Practical tasks: ОЛ: Unit 7.6: study questions, corpus exercises

Література: ОЛ: 3; 5; 6; 9; ДЛ: 2-4; 9; 14; ІД: 1; 2; 6; 9.

Практичне заняття №10

Theme: **The web as corpus**

Aim: to explore the web as a valuable linguistic resource for language analysis and research; to equip with the practical knowledge and skills required to effectively use the internet as a linguistic corpus.

I. Questions to discuss:

1. The motivations for using the web as corpus by linguists
2. Main problems connected with using the web as corpus
3. WebCorp: advantages and drawbacks
4. The process of compiling corpora from the web sources
5. Practical applications of web corpora

II. Practical tasks: ОЛ: Unit 10: study questions, corpus exercises

Література: ОЛ: 3; 4; 6; 8; ДЛ: 3; 5; 9; 10; ІД: 7; 8.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчальної дисципліни є необхідним елементом ефективного формування компетентностей та включає вивчення і конспектування питань, що винесені на самостійне опрацювання, критичне осмислення основних термінів та понять за темами дисципліни, підготовка конспектів, планів уроків, рефератів, виступів на практичних заняттях, дидактичних матеріалів необхідних для проведення залікового уроку. За кожною з тем передбачено вивчення теоретичних питань, що вимагає від здобувачів роботи не тільки над навчально-методичною літературою, а й над матеріалами періодичних видань.

Метою самостійної роботи магістрів з дисципліни «Корпусна лінгвістика» є стимулювання мотивації навчання, розширення і поглиблення знань про сутність та особливості професійної діяльності викладача індивідуально та в команді, розвиток творчих здібностей, пізнавальних інтересів, бажання займатися самоосвітою, саморозвитком та самовихованням.

Самостійна робота над навчальною дисципліною «Корпусна лінгвістика» включає:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання
- поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації
- підготовка до роботи на практичних заняттях
- опрацювання та підготовка огляду статей, опублікованих у фахових та інших періодичних виданнях
- виконання практичних завдань
- підготовка і захист реферату

№з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1.	Spoken corpora.	4	6
2.	General corpora.	4	6
3.	Specialized corpora.	4	6
4.	Historical (Diachronic) corpora.	4	6
5.	Parallel and multilingual corpora.	4	6
6.	Dictionaries as corpora.	4	6
7.	Dictionaries as corpora. Text archives as corpora.	4	6
8.	Distribution in the corpus.	4	6
9.	Corpus annotation.	4	5
10.	How words change in frequency over time.	4	5
11.	How words spread between varieties of English.	4	5
12.	Two types of collocations.	4	5
13.	Adjacent collocations.	3	5
14.	Colligations.	4	5
15.	Recurrent phrases.	3	5
16.	The way men and women use language as reflected in corpora.	4	5
17.	The OED as Corpus.	4	5
18.	Lemmatizing and tagging.	4	5
19.	Using commercial search engine for linguistic research.	4	5
20.	Web genres and compiling corpora from the web.	4	5
	Разом	78	108

7. ЗАСОБИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Корпусна лінгвістика» є: практичні завдання, план-конспект уроку з дидактичними матеріалами, реферат або презентація, тести.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю:	усне опитування, оцінка виконаних практичних завдань
Форма модульного контролю:	тест
Форма підсумкового семестрового контролю:	екзамен

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	20	100
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8		

T1, T2 ... – теми

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	10	50

Презентація/реферат	1	30
Модульна контрольна робота	1	20
Разом		100

Критерії оцінювання знань, умінь та навичок здобувачів під час практичних (аудиторних) занять

Усна відповідь здобувача (до 5 балів)

5 балів отримують здобувачі, які повно та ґрунтовно розкрили теоретичне питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу;

4-3 бали отримують здобувачі, які в цілому розкрили теоретичне питання, однак неповно і допустивши деякі неточності. Також не використали на достатньому рівні обов'язкову літературу;

2 бали отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі значні помилки;

1 бал отримують здобувачі, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкривши більшість його окремих положень і допустивши при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;

0,5 балів отримують здобувачі, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому певні суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Доповнення відповіді:

1 бал отримують здобувачі, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, навели власні аргументи щодо основних положень даної теми;

0,5 бала отримують здобувачі, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з даної теми та висловили власну думку.

Критерії оцінювання презентації/реферату

Презентація/реферат за темою з корпусної лінгвістики (обсяг – до 15 слайдів /сторінок) оцінюється максимально в 30 балів.

30 балів: Тема розкрита повністю, презентація/реферат добре структурований, проведено аналіз, відсутній плагіат.

25-15 бали: Тема розкрита, текст – логічний, наявні деякі неточності в змісті та матеріалі, є елементи плагіату (до 10%).

15-5 балів: Тема розкрита частково, зустрічаються порушення причинно-наслідкового зв'язку, неналежна подача і оформлення, до 18 % плагіату.

0 балів: Презентація не виконана / реферат не написаний, зміст не відповідає темі, більше 18% плагіату.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота складається з 12 тестових питань: 10 закритого формату із одним правильним варіантом відповіді, за які студент може отримати 10 балів і 2 питання відкритого формату, на які студент повинен відповісти самостійно письмово. Максимальний бал за правильну розгорнуту відповідь (5-7 речень) – 5 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумкова оцінка з корпусної лінгвістики є сумою балів поточного та підсумкового контролю, а також оцінки за презентацію або реферат. Підсумкова оцінка (бали) виставляється після написання модуля і перевірки презентації/реферату. Найвища оцінка – 100 балів виставляється здобувачу за повне та якісне виконання програми; виконання усіх завдань в установлений термін; належне оформлення презентації/реферату тощо.

Семестровий контроль із навчальної дисципліни «Корпусна лінгвістика» здійснюється у формі заліку.

Критерії оцінювання та схема нарахування балів є наступною:

Загальна сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для заліку
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. ТЕМИ ДЛЯ НАПИСАННЯ РЕФЕРАТІВ / ПРЕЗЕНТАЦІЙ

1. Створення та типи лінгвістичних корпусів: текстові, мовні, спеціалізовані.
2. Корпусне дослідження фразеологізмів та ідіом.
3. Корпусна лінгвістика та мовний аналіз політичних дебатів.
4. Мовна стилістика в корпусному аспекті.
5. Використання корпусних даних для виявлення та аналізу фейкових новин, маніпулятивної інформації та дезінформаційних кампаній у текстах.
6. Аналіз лексичних інновацій у мові соціальних мереж.
7. Еволюція сленгу та неформальної мови з плином часу, виділяючи роль культурних та соціальних факторів у формуванні зміни мови.
8. Лінгвістичний аналіз гендерних ролей у фільмах: вивчення мовних характеристик та ролі мовних засобів у створенні та утвердженні гендерних стереотипів у кіно.
9. Вивчення характерних особливостей сучасної англійської розмовної мови, зокрема лексичних та синтаксичних аспектів, в сучасних англійських фільмах з використанням корпусу British National Corpus (BNC).
10. Корпусне дослідження стилістичних засобів у літературних творах.

11. Корпусний аналіз мовних тенденцій у медійних заголовках.
12. Лексикографічний аналіз корпусів для створення словників новостворених слів і сленгу.
13. Роль корпусної лінгвістики у вивченні структури мови та її еволюції.
14. Методи та засоби аналізу корпусних даних у вивченні лексики та граматики мови.
15. Використання корпусних даних для дослідження лінгвістичних варіацій та стилістичних особливостей.
16. Корпусна лінгвістика в дослідженні мовної зміни та еволюції на прикладі конкретних мов.
17. Етичні аспекти збору, обробки та використання корпусних даних у лінгвістичних дослідженнях.
18. Використання корпусної лінгвістики для аналізу мовної політики та соціокультурних аспектів: дослідження використання мови у засобах масової інформації, політичних текстах та соціальних мережах на прикладі конкретних корпусів даних.
19. Використання корпусів для вивчення лексики та фразеології.
20. Використання корпусної лінгвістики у навчанні англійської мови.
21. Основні напрямки сучасних корпусних досліджень мови та перспективи.
22. Інтеркорпусний аналіз: порівняння різних лінгвістичних корпусів.
23. Корпусна лінгвістика та перекладознавство.
24. Лексикографічний аспект корпусної лінгвістики: створення словників.
25. Мовні експресії в інтернет-спілкуванні: вивчення аббревіатур, емодзі та інших мовних особливостей в онлайн-діалогах.
26. Корпусний аналіз діалектів та мовних варіацій: вивчення різноманітних діалектних відмінностей та соціолінгвістичних аспектів мови на різних територіях, використовуючи корпусні дані для ідентифікації унікальних мовних рис.
27. Семантичний аналіз корпусу для вивчення значень слів та концептів.

28. Корпусна лінгвістика та авторська стилістика: Дослідження ідентифікації авторів текстів через мовні характеристики та стилістичні особливості, використовуючи корпусний аналіз.
29. Корпусний аналіз рекламних слоганів.
30. “Lost in Translation”: корпусний аналіз перекладів культових фраз та висловів з однієї мови на іншу.

10. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час вивчення навчальної дисципліни «Корпусна лінгвістика» здобувач вищої освіти другого (магістерського) рівня повинен знати, що її викладання ґрунтується на засадах академічної доброчесності – сукупності етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ’єктивне оцінювання.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження

оцінювання (контрольна робота, екзамен тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

11. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Advantages and disadvantages of using corpora for linguistic research.
2. Concordances and concordance lines and their usage.
3. Types of corpora.
4. The difference between qualitative and quantitative methods in corpus linguistics.
5. What is lemmatizing?
6. Relevant arguments to decide whether a corpus is representative or not.
7. The principles behind the tagging of a corpus.
8. What are the main advantages of corpus-based lexicography.
9. "Semantic prosody", give examples of words which have hidden meanings.
10. Corpus methods used in literary studies.
11. Two main types of collocations, the difference between them?
12. Colligations.
13. What is the difference between idioms like *a red herring* and recurrent phrases like *at the moment*? What is their importance for language learning?
14. Idioms like *A bird in the hand is worth two in the bush* are often used in an abbreviated or manipulated form like *It is a case of the 'bird in the hand' and A fish in the hand is worth two on the Net*.
What does this imply about how these idioms are stored in the mental lexicon? Can you think of other idioms that are manipulated in this way?
15. N-grams' from a linguistic point of view.
16. POS-grams. POS strings (tag sequences) as well as strings of words in a corpus.

17. How can searches for recurring n-grams be interesting for the analysis of literary works.
18. The difference between metaphor, metonymy and simile, give examples.
19. The main idea behind conceptual metaphors.
20. Different ways of using corpora in the study of metaphors.
21. The main advantages and disadvantages of parsed corpora.
22. Language change and its consequences for synchronic language studies.
23. In what ways do corpus linguists, and especially historical corpus linguists, take spelling variants into account?
24. What are the advantages and disadvantages of using *the OED* as a corpus.
25. Social stratification and its influence on language and language change.
26. The main reasons for linguists to use the web as corpus.
27. The main problems connected with using the web as corpus.
28. How do interfaces like WebCorp work? What are the advantages and what are the drawbacks?
29. How can regional variation be studied on the web? What are the complications?
30. What kind of corpora can be compiled by means of the web?

12. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Основна література

1. Томенчук М.В. Робоча програма навчальної дисципліни «Корпусна лінгвістика». ДВНЗ «УжНУ», 2023. 16 с.
2. Жуковська В.В. Вступ до корпусної лінгвістики. Навчальний посібник. — Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 142 с.
3. Коцюк Л. М., Коцюк Ю. А. Класифікаційна парадигма корпусу текстів за особливостями його дизайну, структури та способами використання, а також способом фіксації та індексації текстових даних. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологія». 2020. Вип. 9 (77). С.106-110.
4. Кубрак Д.О. Корпусна лінгвістика та корпусний аналіз. *Молодий вчений*, 9 (85), 2020. 52-54 с.
5. Lindquist Hans. *Corpus Linguistics and the Description of English*. Edinburgh University Press, 2009. 220 p.
6. Meyer Charles F. *English Corpus Linguistics: an introduction*. Second edition. New York, NY : Cambridge University Press, 2023. 186 p.
7. Paquot, Magali ; Gries, Stefan Th. *A Practical Handbook of Corpus Linguistics*. Cham: Springer International Publishing AG, 2021. 670 p.
8. Stefan Th. Greis. *What is Corpus Linguistics / Language and Linguistics Compass*. Blackwell Publishing Ltd., 2019. 17 p.

Допоміжна література:

1. Варешкіна Н. В., Гроза, І. М. Особливості застосування засобів корпусної лінгвістики для покращення якості перекладу та оптимізації його процесу. *Нова філологія*, (85), 2022. С. 46-51.
2. Лучик А. Синтагматична параметризація еквівалентів слова у парадигмі корпусної лінгвістики. *HUMAN. COMPUTER. COMUNICATION*, 20-22

- вересня, 2017. С. 33-37.
3. *Advances in Corpus-based Contrastive Linguistics Studies in Honour of Stig Johansson*. Ed. by Bengt Altenberg, Karin Aijmer. *Studies in Corpus Linguistics 54*. John Benjamins B.V., Amsterdam, 2013. 295 p.
 4. Brezina V. *Statistics in corpus linguistics. A Practical Guide*. Cambridge : Cambridge University Press, 2018. 296 p.
 5. *Corpus Linguistics and Translation Tools for Digital Humanities: Research Methods and Applications* / ed. by Stefania M. Maci Michele Sala. Bloomsbury publishing Plc. 2022. 225 p.
 6. *Corpus linguistics on the move. Exploring and understanding English through corpora* / eds. M. J. LópezCouso, B. Méndez-Naya, P. Núñez-Pertejo, I. M. Palacios-Martínez. Leiden, Boston : Brill Rodopi, 2016. 367 p.
 7. *Corpus-based approaches to grammar, media and health discourses. Systemic Functional and other perspectives* / Eds. D. Yang, W. Li. Singapore: Springer, 2020. 396 p.
 8. Crawford W. J., Csomay E. *Doing corpus linguistics*. New York, London : Routledge, Taylor & Francis Group, 2016. 163 p.
 9. Crosthwaite, Peter ; Ningrum, Sulistya ; Schweinberger, Martin. *Research Trends in corpus linguistics: a bibliometric analysis of two decades of Scopus-indexed of corpus linguistic research in art and humanities*. *International journal of corpus linguistics*, 2023, Vol.28 (3). P. 344-377.
 10. Desagulier G. *Corpus linguistics and statistics with R. Introduction to quantitative methods in linguistics*. Cham: Springer International Publishing, 2017. 353 p.
 11. Egbert J., Baker P. *Introduction. Using Corpus Methods to Triangulate Linguistic Analysis* / eds. J. Egbert, P. Baker. New York, London, 2020. P. 1–21.
 12. Gries St. Th. *Ten Lectures on Corpus Linguistics with R: Applications for Usage-Based and Psycholinguistic Research*. Leiden, Boston : Brill, 2020. 298 p.
 13. O'Sullivan J. *Corpus linguistics and the analysis of sociolinguistic change: Language variety and ideology in advertising*. Abingdon: Routledge, 2020. 250 p.
 14. Stefanowitsch A. *Corpus Linguistics. A Guide to the methodology*. Berlin:

- Language Science Press, 2020. 490 p.
15. Tomenchuk M. Corpus-based Study of Idioms with Anthroponym Component. *Věda a Perspektivy*. ČR: E24142. №10 (17). 2022. P.79–90.
 16. Tomenchuk M. Corpus Study of Somatic Phraseological Units. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. №58. 2022. С.259-263.
 17. Wallis S. Grammar and corpus methodology. *The Oxford Handbook of English Grammar* / eds. B. Aarts, J. Bowie, G. Popova. Oxford, 2020. P. 59–86.
 18. Zhukovska V. V. Linguistic corpus as a state-of-the-art information and research tool in contemporary language study. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. Том 31 (70) № 3 Ч. 1 2020. С.113-119.

Інформаційні ресурси в мережі інтернет

1. <http://www.natcorp.ox.ac.uk/> Британський Національний корпус (дата звернення 14.08.2023).
2. <http://www.americancorpus.org/> Корпус сучасної американської англійської мови(дата звернення 14.08.2023).
3. <http://linguistlist.org/sp/get-software.cfm?submissionid=12195716> – PRESEMT програма(безкоштовна) для перекладачів (дата звернення 14.08.2023).
4. <http://www.fon.hum.uva.nl/praat/>- програма-аналізатор фонетичної складової мовлення (дата звернення 14.08.2023).
5. <http://www.speech.kth.se/snack/> - аналізатор звукових хвиль (дата звернення 14.08.2023).
6. <http://wordnet.princeton.edu/> - лексична база знань англійської мови (дата звернення 14.08.2023).
7. <http://www.lx.ugent.be/toolbox/> - зовнішній каталог для лінгвістичних досліджень (дата звернення 14.08.2023).
8. http://www.bmanuel.org/clar2_tt.html - каталог посилань з корпусної лінгвістики (дата звернення 14.08.2023).

9. <http://www.langsoft.ch/> - програмне забезпечення для обробки й розбору природних мов, перевірка орфографії, машинний переклад, тезауруси, атрибуції текста для англійської, німецької, французької, італійської мов (дата звернення 14.08.2023).
10. <http://similis.org/linguaetmachina.www/index.php> - similis повнофункціональний інструмент машинного перекладу для менеджерів проектів і перекладачів. Similis аналізує попередні переклади, генерує пам'ять перекладів (TM) і застосовує його до всіх нових проектів (дата звернення 14.08.2023).

Підписано до друку 01.07.2023 р. Формат 60x90/16
Папір друкарський. Друк різнографічний.
Наклад 100 прим.

***Розтиражовано з готових оригінал-макетів
ПП Роман О.І.
м. Ужгород, пл. Ш.Петефі, 34/1
Тел.: 050 977 16 56***